

Hedersledamöter SSVS 2020

Lena Blomgren och Olle Nelzén

Till hedersledamot kan på förslag av styrelsen vid föreningens möten kalla svensk eller utländsk person, vars insatser varit av utomordentlig betydelse för kärllirurgins utveckling.

Lena Blomgren har arbetat som kärllirurg sedan hon blev specialist 1993, hennes basala kirurgträning var med Gunnar Johansson på St. Görän, en legendar inom kärllirurgi. Hennes kärllirurgiska gärning fortsatte sedan på SÖS, ungefär samtidigt som hon avslutade sin avhandling i Uppsala i David Bergqvists grupp 2005, en annan legendar, naturligtvis om venös sjukdom.

Hon arbetade mycket hårt som kärllirurg med arteriell och venös kirurgi, parallellt med undervisning och forskning på SÖS, och sedan på KS. Under de senare åren i Stockholm arbetade hon också halvtid inom venöst centrum utanför sjukhusvården, men samtidigt påbörjade hon mer forskningsprojekt, handledde doktorander och blev aktiv i Swedvasc. Hennes starka intresse för att skapa en personcentrerad vård för patienter med venös sjukdom föranledde hennes flytt till Örebroregionen och Karlskoga lasarett.

Hennes arbetsinsats som Swedvasc ordförande var betydande, och har medverkat till en ytterligare kvalitetshöjning av registret, dess interna arbetsordning och årsrapport. I denna roll gjorde hon också en väsentlig och stor insats för svensk kärllirurgi genom att utveckla den komplexa venmodulen i Swedvasc som tydligt påvisat att mycket fler patienter genomgår venösa ingrepp än det som var tidigare känt. Därmed har en transparens skapats nationellt avseende venös kirurgi som saknats helt tidigare, tex antal ingrepp, skillnader i operationsmetoder och komplikationsfrekvens. Detta kommer att ge stor kunskap och mycket forskning i Sverige under de närmaste decennierna.

Genom hårt arbete, som Swedvasc ordförande och genom sin kompetens som en nationellt och internationellt erkänd venkirurg har hon lyckats genomdriva att venös sjukdom är en PSV, dvs *personcentrerade och sammanhållna vårdförlopp*, där hon som ordförande får möjlighet att kraftfullt medverka till en nationell sammanhållen syn på hur, var och när venös sjukdom ska behandlas, liksom deltagare i "Svårläkta sår gruppen". Som kollega måste man belysa den mycket starka position inom nationell och internationell utbildning och fortbildning som Lena Blomgren innehar. Hon har före begreppet fanns definierats nationellt verkligen personifierat "Personcentrerad Vård" och implementerat det och varit en förebild för många kollegor i sitt sätt att arbeta.

Hennes nyaste projekt, att skapa ett nationellt ledande välfungerande ven centrum inom landstingssjukvården, har tilldragit sig stor uppmärksamhet. Centret har möjlighet att skraddarsy behandling efter behov och önskemål-men bara dem som verkligen behöver det! Redan nu pågår större utbildningsinsatser för ST läkare och specialister, svenska och utländska.

Hennes unika sätt att leda som läkare och vara som kärllirurg är en förebild för många kollegor.

Olle Nelzén blev utbildad på KI, sin kärlikirurgiska utbildning avslutades senare i Malmö. Hans kärlikirurgiska karriär fortsatte sedan i Skövde parallellt med sin avhandling som försvarades i Uppsala 1997, inom venös sjukdom också naturligtvis, och också med Bergqvists som handledare. Han kombinerade sedan sin kliniska verksamhet som kirurg med en forskartjänst. Denna kombination av klinik, forskning och utbildning inom venös kirurgi har präglat hela hans karriär.

Olle Nelzéns möjligen största bedrift är sin fantastiska uthållighet inom venös bensårsjukdom, genom detta har han kunnat skapa en unik kohort i sin region. Denna har han noggrant bevakat, behandlat och evaluerat vetenskapligt under decennier. Denna insats har prisats internationellt, tex inom American Venous Forum, eftersom han därigenom kunnat uppvisa att just denna konsekventa insats för en annars bortglömd patientgrupp minskat patienters lidande. Tydliga effekter på färre bensår och onödiga ingrepp har påvisats i denna region. Få läkare och kärlikirurger har genom ett sådant konsekvent arbete kunnat uppvisa sådana tydliga effekter på långsikt som Olle Nelzén.

Han var envis och strävade efter teknisk optimering och fulländad teknik vid första ingreppet; alla minns hans insatser för att man ska vara noga med ligaturen av stumparna proximalt! Han spred också SEPS, vilket han introducerade som koncept i Norden, bland annat på sina egna kurser på Kärnssjukhuset i Skövde. Olle Nelzén har också genom sina insatser som lärare och handledare haft ett mycket stort genomslag i svensk syn på venös kirurgi och venös sjukdom. Under 12 år ledde han sin varicerkurs där mer än 230 deltagare fullföljt kursen, de flesta specialister i Sverige har gått dessa!

Han medverkade också vid introduktionen av de nya teknikerna, tex foam, laser och RF. Tekniska utmaningar där det funnits en debatt om den sanna recidivfrekvensen jämfört med öppen kirurgi, med eller utan stripping. I nyare studier har man börjat beakta Olle Nelzens slutsats kring betydelsen av den proximala tekniken och utvecklat "laser crossectomytekniken".

Hans insatser som Skövdes lokale venkirurg kombinerat med den uthålliga regionala epidemiologiska heltäckande kartläggningen och uppföljningen har lovordats internationellt och gett stort avtryck i synen på betydelsen av god handläggning och uppföljning av denna annars svåra och ofta oglamorösa patientgruppen.

Lena Blomgren och Olle Nelzén har båda på unika sätt genom sina kombinerade kliniska och akademiska insatser gett svenska patienter med venös sjukdom bättre omhändertagande och vård. De arbetar hårt inom sin kliniska vardag, som förebilder och lärare med den mest styvmoderligt behandlade patientgruppen inom kärlikirurgi.

SSVS anser att dessa kärlikirurgiska kollegor tveklöst uppfyller kriterierna för att bli hedersledamöter eftersom deras insatser varit av utomordentlig betydelse för kärlikirurgins utveckling i Sverige och internationellt.

Rebecka Hultgren

Ordförande SSVS